

Ev Hizmetlerinde Çalışanlar İş Kanununa Tabi mi?

Mahmut Çolak

İş ve Sosyal Güvenlik Danışmanı

Tarih: 09.03.2020

Kısa Cevap

Kural olarak hayır. 4857 sayılı Kanun'un 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi uyarınca ev hizmetlerinde çalışanlar hakkında İş Kanunu hükümleri uygulanmaz; taraflar arasındaki ilişki Türk Borçlar Kanunu'nun hizmet sözleşmesine ilişkin hükümlerine tabidir ve uyuşmazlık iş mahkemesi yerine genel mahkemelerde çözülür. Ancak iş sözleşmesinde **"hüküm bulunmayan hâllerde İş Kanunu uygulanır"** şeklinde bir atıf varsa, İş Kanunu'ndan doğan tazminat hakları da söz konusu olabilir. Ayrıca Yargıtay bazı hâllerde (ağırlıklı hizmeti bekçilik olan işçi, evde hastaya bakan hemşire, çocuk eğitici gibi) İş Kanunu'nun uygulanmasına hükmetmiştir.

Ev Hizmeti Nedir?

Sosyal güvenlik mevzuatında ev hizmeti, ev içerisinde yaşayan aile bireyleri tarafından yapılabilecek temizlik, yemek yapma, çamaşır, ütü, alışveriş, bahçe işleri gibi gündelik işler ile çocuk, yaşlı veya özel bakıma ihtiyacı olan kişilerin bakım işlerinin aile bireyleri dışındaki kişiler tarafından yapılmasını ifade eder.

İş Kanunu Kapsamı Dışında Olması

4857 sayılı Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi uyarınca, "ev hizmetlerinde çalışanlar" hakkında bu kanun hükümleri uygulanmaz. Ev hizmetlerinde aşçı, uşak, temizlikçi gibi işlerde çalışan işçi ile ev sahibi işveren arasındaki uyuşmazlığın iş mahkemesi yerine genel mahkemelerde çözülmesi gerekir. İş Kanunu kapsamı dışında bırakılan bu hizmetleri gören kimselerle bunları çalıştıranlar arasındaki hukukî ilişkilerde Borçlar Kanununun hizmet akdine ilişkin hükümleri uygulanır. Aile bireylerini evden alarak alışverişe, şehir içinde gezmeye götüren, boş zamanında ev ve eklentilerinde zamanını geçiren şoförün de ev hizmeti yaptığı ve iş kanunu kapsamında olmadığı kabul edilmiştir (**Yargıtay 9. HD. 09.10.2008 gün ve 2007/27814 Esas,**

2008/25988 K.).

4857 sayılı İş Kanunu'nun 4/e maddesi hükmüne göre ev hizmetlerinde çalışanlar iş yasasına tabi değildir. Taraflar arasındaki ilişki Borçlar Kanunu'nun 313 ve devamı maddelerinde (6098 sayılı yeni Türk Borçlar Yasası çerçevesinde ise 393 ve devamı maddelerinde Ş.T.) düzenlenen hizmet akdi hükümlerine tabidir **(Yargıtay 13. HD., E. 2004/15412, K. 2005/597).**

Sözleşmede İş Kanunu'na Atıf Yapılması

"Davacının sözleşme ile çocuk bakıcısı olarak işe başladığı sabittir. 4857 Sayılı İş Kanunu'nun 4. maddesinin 1. fıkrasının e bendi uyarınca, "ev hizmetlerinde çalışanlar" hakkında iş kanunu hükümleri uygulanmaz. Ne var ki, taraflar arasında düzenlenen İş Sözleşmesinin 9. maddesinde, bu sözleşmede hüküm bulunmayan hallerde İş Kanunu hükümlerinin uygulanacağı açıkça belirtilmiştir. Bir başka anlatım ile İş Kanunu'na göndermede bulunulmuştur. Dolayısıyla davacı, İş Kanunu kapsamında düzenlenen kıdem tazminatını talep edebilir. Böyle olunca, mahkemece kıdem tazminatı taleplerinin değerlendirilmesi ve hasıl olacak sonuca göre bir karar verilmesi gerekir." şeklindeki Kararı'nda iş sözleşmesinin "Sözleşmede hüküm bulunmayan hallerde İş Kanunu hükümlerinin uygulanacağının vurgulanması" halinde İş Kanunu'ndan kaynaklanan tazminat haklarının da söz konusu olabileceğine karar vermiştir **(Yargıtay 13. HD. E. 2010/18332, K. 2011/9574).**

İş Kanunu Kapsamında Sayılan Hâller

Bunun yanında Yargıtay'ın aşağıdaki kararlarında ise İş Kanunu hükümlerinin uygulanmasına hükmetmiştir.

Yargıtay, İncirlik'teki Amerikan askerlerinin ev işlerinde çocuk bakıcılığı ve ev hizmeti işlerinde çalışanları, İş Kanunu kapsamında kabul etmiştir **(Yargıtay 9. HD. 19.03.2013 gün, 2013/5397 E, 2013/9368 K).** Yargıtay, evde hastaya bakan hemşire ve çocuk eğitimcisi İş Kanunu kapsamında değerlendirmektedir **(Yargıtay 9. HD. 11.02.2014 gün, 2013/16982 E, 2014/3992 K).** Ev sahibine ait ev ve bahçesinde ev hizmeti yanında bekçilik yapan ve ağırlıklı hizmeti bekçilik olan işçi, iş kanunu kapsamında sayılmaktadır **(Yargıtay 9. HD 09.10.2008 gün ve 2007/27814 Esas, 2008/25988 K).**

Sık Sorulan Sorular

Ev hizmetlerinde çalışan işçi kıdem tazminatı alabilir mi?

Kural olarak İş Kanunu uygulanmadığı için alamaz. Ancak sözleşmede "hüküm bulunmayan hâllerde İş Kanunu uygulanır" şeklinde bir atıf varsa, Yargıtay kıdem tazminatının talep

edilebileceğine hükmetmiştir.

Uyuşmazlık hangi mahkemede görülür?

İş mahkemesi yerine genel mahkemelerde. Taraflar arasındaki ilişkiye Türk Borçlar Kanunu'nun hizmet sözleşmesi hükümleri uygulanır.

Ailenin şoförü ev hizmeti sayılır mı?

Aile bireylerini alışverişe ve şehir içinde gezmeye götüren, boş zamanında ev ve eklentilerinde bulunan şoförün ev hizmeti yaptığı ve İş Kanunu kapsamında olmadığı kabul edilmiştir.

Hangi hâllerde İş Kanunu uygulanır?

Yargıtay; ağırlıklı hizmeti bekçilik olan işçiyi, evde hastaya bakan hemşireyi ve çocuk eğitimcisi ve İncirlik'teki ev hizmeti çalışanlarını İş Kanunu kapsamında değerlendirmiştir.

Resmî Kaynaklar

- 4857 sayılı İş Kanunu (4'üncü maddenin birinci fıkrasının (e) bendi)
 - 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu (393 ve devamı maddeler – hizmet sözleşmesi)
 - Yargıtay 9. HD 09.10.2008, E. 2007/27814, K. 2008/25988 · Yargıtay 13. HD E. 2004/15412, K. 2005/597 · Yargıtay 13. HD E. 2010/18332, K. 2011/9574 · Yargıtay 9. HD 19.03.2013, E. 2013/5397, K. 2013/9368 · Yargıtay 9. HD 11.02.2014, E. 2013/16982, K. 2014/3992
-

Bu sirküler genel bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır. Somut uygulama öncesinde ilgili resmî kaynakların güncel hâli ve şirketin özel koşulları ayrıca değerlendirilmelidir.

Yazılım, danışmanlık ve ücretsiz araçlar

YAZILIM VE HİZMET

Bordro ve Özlük Yazılımı

Karmaşık bordroyu tek motorda çalıştırın.

prozon.net/bordro-ve-ozluk-yazilimi/

Bordro Outsource

Operasyon bizde, ekran ve veri sizde.

prozon.net/insan-kaynaklari/bordro-outsource/

Ar-Ge, Teknopark, TEKMER

Kurgu, başvuru ve muafiyet süreçleri.

prozon.net/yatirimlar-ve-ar-ge/

ÜCRETSİZ ARAÇLAR

Hesap Makineleri

Bordro ve tazminat hesapları; üyelik gerekmez.

prozon.net/hesap-makineleri/

Analiz Merkezi

Teknopark ve teşvik analizleri.

analiz.prozon.net

Yıllık Parametreler

SGK ve vergi parametreleri, yıl yıl.

prozon.net/yillik-parametreler/

GÜNCEL KALIN

Mevzuat Takvimi

Beyan ve ödeme günleri tek takvimde.

prozon.net/mevzuat-takvimi/

Mevzuat Sirküleri

Haftada üç gün, ücretsiz e-posta bülteni.

prozon.net/sirkuler/#bulten

Bu belge <https://prozon.net/sirkuler/ev-hizmetlerinde-calisanlar-is-kanununa-tabi-mi/> adresindeki sirkülerden 21.09.2026 02:33 tarihinde üretilmiştir. Mevzuat değişebilir; güncel metin için siteyi ziyaret edin. Sirküler, bilgilendirme amaçlıdır; somut olaylar için danışmanlarımızla görüşün.

Prozon Kurumsal Teknoloji Çözümleri A.Ş. · Artan Plaza, Bağlarbaşı, Fevziye Cd. No:140 Kat:5, 34844 Maltepe / İstanbul · +90 216 808 02 39 · bilgi@prozon.net